

[Justitsministeren]

domskriminaliteten. Og det er rent faktisk sket. Den kriminalitet, der registreres med gerningsmænd under 18 år, er gået ned.

Desuden har vi gennem en årrække arbejdet for at gøre en særlig social indsats i forhold til de belastede unge. Det er jo sådan, at bistandsloven indeholder en række bestemmelser, som sætter de sociale myndigheder i stand til at tage hånd om de personlige og sociale problemer af forskellig art, der i reglen ligger bag børns kriminalitet. Det strækker sig fra tilbud om konsulentbistand, støtte i hjemmet, familiebehandling m.v. til de allermost indgribende foranstaltninger, herunder anbringelse af den unge uden for hjemmet på en institution med sikrede afdelinger, dvs. afdelinger, hvor yderdøre og vinduer kan være konstant låst.

Den sociale indsats foregår således inden for meget vide og fleksible rammer. Den sker ikke med et straffende, men med et resocialiserende sigte tilpasset den pågældendes individuelle situation. Det gør efter min opfattelse, at sådanne sociale foranstaltninger er langt bedre og et mere effektivt virkemiddel end at fare frem med fængselsstraf. Børn hører ikke hjemme i fængselsmiljøet. Der kommer de ikke i godt selskab.

Jeg må ligeledes klart tage afstand fra forslaget om, at Justitsministeriet skal kunne bestemme, at personer under den kriminelle lavalder i særlige tilfælde kan ifalde straf. Det er et grundlæggende princip i strafferetten, at det direkte af loven skal fremgå, i hvilke tilfælde en person kan straffes. Det bør ikke gøres afhængigt af, om statsmagten i det enkelte tilfælde – f.eks. som i den sag fra England, der er omtalt i bemærkningerne, hvor folkestemningen var i kog – bestemmer, at et barn, der ellers ikke kan straffes, alligevel skal ifalde almindelig straf.

Endelig kan jeg nævne, at den kriminelle lavalder er 15 år både i Sverige, Norge, Finland og Island.

Sammenfattende kan jeg således sige, at jeg ikke kan støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Else Marie Mortensen (S):

Beslutningsforslaget, som justitsministeren lige har gennemgået indholdet af, er den socialdemokratiske gruppe fundamentalt uenig i. Vi skriver altså 1994, ikke 1894. Vi kunne nu

heller ikke have støttet forslaget i 1894, men vi kunne måske bedre have forstået, at andre fremkom med det, i 1894.

Den kriminelle lavalder, 15 år, er det klare, objektive kriterium, vi har valgt at sætte for, hvornår vi finder, at så godt som alle er tilstrækkelig modne, tilstrækkelig voksne, til at kunne dømmes ud fra et strafansvar. Strafansvar forudsætter en voksen modenhed, fordi strafansvar er knyttet til et bagudrettet skyldbegreb. Reaktionen over for børn bør efter vores opfattelse være knyttet til en fremadrettet, bevidst indsats for at rette op på de omsorgssvigt, som de fleste af disse børn har været udsat for.

Hvis man anlægger en historisk synsvinkel, kunne man måske forstå et forslag om at hæve alderen, fordi grænsen på 15 år er fastsat på et tidspunkt, hvor de fleste børn efter konfirmationen var kommet ud at tjene og i hvert fald med hensyn til arbejdsmarkedet var blevet ansvarlige. I dag afslutter de fleste børn faktisk 10. skoleår, førend de går over i et mere modenhedskrævende uddannelsesforløb eller kommer på arbejdsmarkedet i kortere eller længere perioder. Det var formentlig også sådanne overvejelser, der fik Norge til at hæve grænsen fra 14 år til 15 år i 1987 med ikrafttrædelse i 1990.

Foreløbig finder vi, at grænsen på 15 år fungerer udmærket. Det drejer sig jo ikke kun om bøder for at køre uden cykellygte. Det er mangeårige frihedsstraffe, en sænkning af aldersgrænsen åbner for. Det ville da være det samme som domme til ødelagte liv og kronisk kriminalitet; man ville i øvrigt også åbne for vare-tægtsfængsling.

Det forhold, at vi afviser at sænke den kriminelle lavalder, er for Socialdemokratiet lige så naturligt, som det er, at vi hele tiden er opmærksom på, hvordan situationen er, og hvordan den udvikler sig for gruppen af børn, der kommer i konflikt med loven. Vi ved, der er mange børn, der har det svært. Vi ved, der er tale om, at der er nogle voksne, der svigter. Det ved vi, når vi ser, at børn driver rundt uden opsyn sent om aftenen og om natten. Vi ved også, der er kriseramte familier, hvor de voksne ikke magter forælderrollen rigtig betryggende. Men vi ved også, at det nytter noget at gøre noget. Og selvfølgelig skal der gøres noget, og det skal helst gøres, inden det går galt.